Reformatoři Jan Viklef a Jan Hus.

Několik úvah o původu jejich nauky pro "Pokrok Západu" Fr. Stanisl. Bulíček.

(Dokončení.)

K tomu mě vede 1.) slovo Páně: **nesuďte, abyste nebyli souzeni**; 2.) **láska**, podle které máme bližního milovati, jako sebe sama; 3.) jeho dobrá pověst kterouž měl při všech dobrých kněžích, při universitě Oxford a vůbec při lidu, ačkoliv ne při bezbožných, lakomých, zesvětačilých a bujných prelátech a kněžích; 4.) jeho spisy, v kterýchž vůl mocí se snaží, aby uvedl všechny lidi, zpět k zákonu božímu, zvláště duchovenstvo, aby odstoupilo od svého světského života a panování a s apoštoly aby žilo život Kristův; k tomu mně vedou 5.) jeho protestace, (totiž ujištění, že nic nechce tvrditi proti písmu svatému), kteréž často a velikému počtu svých článků a důvodů položil v čelo; konečně 6.) jeho srdečná láska k zákonu Kristovu, jakožto pravda ani v jediné čárce nemůže klamati, jakož i sepsal knihu o pravdě písma svatého. Jest li že Stokes chce souditi, poněvadž Viklef v Anglii, ve Francii, v Čechách některým počtem prelátův a duchovních lidí považuje se za kacíře, že jím také jest, — což tento důvod že nemá více ceny, než jako by někdo řekl, poněvadž Turci Saraceni a Tataři nemají Ježíše Krista za boha, proto Kristus bohem není; neboť vysocí kněží měli Ježíše za pouhého, vadám podrobeného člověka, pročež jím jest; nebo Angličané prohlašují krále francského, s nímž jsou ve válce, za nespravedlivého, pročež jím jest. To též že platí o spálení knih; kdyby toto spálení bylo důkazem jejich špatnosti, pak také zákon boží byl by špatným a všichni svatí, kteří zaň spáleni byli. Nikoliv, dle sv. Augustina jest kacířem, jen kdo proti písmu svatému učí a zatvrzele při tom trvá. Že Viklef tak jednal, ať pan Stokes dokáže." Co pak se týče jeho knih, což množství jich ani nejednalo o věcech bohoslovných, ale o ryze filosofických. Dle tvrzení Stokesova nesmělo by konečně býti čteno ani písmo svaté, poněvadž již i z něho čerpána byla nejhorší kacířstva.

Roku 1412 vydal Hus tři universitní řeči na obranu některých článků Viklefových. Sepsalť je po svém vystoupení proti známým bullám odpustkovým a na krátko před tím, když universita měla býti přinucena, aby vyslovila svůj souhlas se zatracením 45 článků Viklefových. První z těchto tří řečí jedná o 'kázaní a slyšení slova božího' a hájí věty Viklefovy: "Kdož zanedbávají kázati a slyšeti slovo boží, bojíce se, aby nebyli vyobcováni z církvi lidmi, jsou vyobcováni a v den soudní bude s nimi naloženo, jako se zrádci Kristovými,' a 'diakon neb kněz smí kázati slovo boží i bez oprávnění se strany stolice apoštolské neb některého katolického biskupa." Tato řeč jest pro nás důležita hlavně tím, že vypisuje důvody, proč Hus přes všechny zápovědi, aby v kapli betlemské nekázal, setrval v neposlušnosti proti církevním úřadům a vykonával svou kazatelskou činnost dále. Praví pak v ní: "Toliko ten jest uchvacovatelem úřadu kazatelského, kdo žije proti zákonu přirozenému neb zákonu Kristovu, aneb kdo zákon boží nezná, aneb kdo káže pro nabytí světského užitku, z pýchy a z hledání slávy. Ale kdo žije podle zákona Kristova a veden jsa upřímnou láskou hledá toliko čest boží a dobré svého bližního, a kdo nekáže lži, vtipy, zpozdilosti a křivoty, nýbrž zákon Kristův a rozum svatých učitelův, tenť zajisté jest poslán a kdyby v čas tísně kázal nemaje ani dovolení papeže neb biskupa, aneb kdyby což možno jest vystoupil proti kázaní kacířův a lhářův, nesmí býti považován za uchvacovatele úřadu kazatelského. Kdo pak opomíjí, aby takového kazatele slyšel, poněvadž tento snad vyobcován byl z církve prelátem, jenž slovo boží porušuje, sám jest služebníkem antikristovým, zajisté hřeší, zanedbávaje prostředku, k spasení svému nutného; tenť sám považován býti musí za vyobcovaného z církve. A když takový, duchem božím naplněný kněz, poněvadž mu lidmi zakazováno bylo, opomíjí kázati slovo boží, pak o něm napsáno bylo v žalmu: zatraceni jsou, kdož ustupují od tvých zákonů. Vždyť mohlo by státi se, že papež by byl kacířem a učil proti písmu svatému, že některému jemu podřízenému biskupu by přikázal, aby nedovolil kázati nic, co by jeho (papežovu) mínění se příčilo, jakož papež Leo I. učinil proti sv. Hilariovi; aneb že biskup by byl cizoložníkem a že by proti tomuto hříchu již nechtěl dopustit kázat, aneb že papež by kázání vůbec zapověděl. Ani papež, ani biskup, ani žádný člověk nesmí brániti pokorným kněžím, aby nekázali evangelium, k jehožto hlásaní mají z daru božího schopnost a utěšení. Slovo Kristovo musí býti tak volné, jak nejvíce možno.' Druhá řeč, kterou Hus tenkráte měl, hájí Viklefovu větu: Páni světští mohou dle svého dobrého uznání odejmouti světské zboží lidem duchovním, kteříž nás vé povinnosti zapomněli." Pro žádnou jinou výpověď Hus ani v svém ani v našem nynějším čase nedoznal příkřejšího odsouzení, jako tu. Již Gerson na sboru v Kostnici viděl v ní "nejzáhubnější a nejpohoršlivější blud, jenž lidi světské svádí k loupeži ve svatyni a podkopává svobodu církve." Hofler, Fridrich a jiní katoličtí spisovatelé nynější doby, v souhlase se socialistou francouzským Lud. Blanc-em nazývají Husa pro tu větu *"původcem nové revoluce"*. I se strany protestantské (Schwabe) naznačena jest ta věta aspoň co "považliva." Výklad a obrana její se strany Husovy v universitní řeči jsou velmi zevrubny, jasny, důmyslny, a veškerým filosofickým, biblickým, mravním, politickým a dějepisným rozhledem opatřeny i odůvodněny. Tato akademická řeč Husova zajisté obrala sobě z Viklefa heslo; celý obsah a praktický směr hleděly pak k situaci Husově samé a k reformačním. Důležitá jest pro nás zvlaště těmito politicko-statistickými výpověďmi: — "Kdybychom tvrdili: lidé duchovní jsou neobmezení páni všech důchodův a všeho zboží světského, kteréž král nebo jiní páni jim byli darovali, což bychom přiznávali, že tito lidé duchovní dle větší části jsou svrchovaní páni našeho království a že králi českému nejsou podřízeni vzhledem k statkům světským. Tak oni zajisté nyní se chovají; neboť mají najisto čtvrtou část všech důchodů našeho království; také neradi slyší, říká-li se o nich kněží; chtějí býti nazýváni: páni preláti, páni proboštové, páni kanovníci, páni farářové, páni kněží. Řekne-li se jim toliko: kněží, rozpálí se, jako by jim bylo nadáno holomků nebo klukův. Však takový poměr nikdy nemůže býti pravdivý, spíše jest král svrchovaným pánem světských statků, kněží pak jsou toliko opatrovníci chudých, (t. j. jak Hus na jiném místě praví, kněží, opatříce své nejnutnější potřeby mají všeho svého zboží užívat na podporu chudých). Jakožto nejpřednější a nejvyšší člověk v otázce o vlastnictví statků pozemských, král také má právo, aby v čas potřeby k sobě pojal statky, jimiž vladne mrtvá ruka. Vždyť mohlo by se státi, že na příklad v království českém, jakož v říši německé již bylo, veškeré vlastnictví statků pozemských by přešlo na lidi duchovní a král že by přestal být králem celých Čech; vždyť již nyní mají více než čtvrtý díl země".....

Třetí akademická řeč Husova z roku 1412 jednala o Viklefových větách: *"Desátky jsou toliko almužna"* a *"Nikdo není světským pánem, nikdo prelátem nebo biskupem, jestli postaven v hříchu smrtelném."* Vime že pro hájení těchto výpovědí Viklefových Hus na sboru v Kostnici doznal pak nejíltější úsloby hierarchův římských. Však nerozpakoval se ani v rukou svých rozsutených vrahův hájiti Viklefa co muže, jenž neskalené slovo Kristovo a počestnost mravův chtěl uvésti v platnost v životě všech křesťanův.

Mám ještě mnoho materiálu a úvahy mohl bych rozšířit ještě do více čísel, než nechci otěžé čtenářstvo unavit a proto k zakončení úvah dodávám jen ještě několik řádků.

Sbor vysokého kněžstva římského v Kostnici roku 1415 současně s vykonanou tělesnou vraždou na Janu Husovi spáchal také duševní násilí na J. Viklefu. Všechny Viklefovy spisy, bez rozdílu o čem v nich psáno jest, zatratil co kacířské a mnoho li jich sobě opatřiti mohl, *s velikou slavností spálil. Také nařídil, aby kosti jeho byly vykopány, spáleny a popelna místě "nesvěceném" pohozen.* Vypravuje se, že byl smeten do potoka u Lutterworthu.

Nová česká osada.

Čtenářové naši četli dojista návrh p. Heinze na vyhledání místa pro založení nové české osady. Má-li se úmysl ten uskutečniti, jest zapotřebí aby se přikročilo k dílu, k činu, skutku. Nechť tedy ti, kdož by se hodlali k osadě připojiti, přihlásí se neodkladně, aby se vědělo, zdali se co má neb může podniknouti. Každý může přihlášku zaslati k Pokroku Západu a jeho jméno bude uveřejněno. Nechť se hlásí jen ti, kdož hodlají osady se súčastniti a jsou pohotově, když by k tomu došlo, dolar neb dva na výlohy zvolených k tomu cíli vyslancú k vyhledání místa přispěti. Neshledá-li se takových aspoň 50 neb 100, bylo by ovšem zbytečno co podnikati, neb o úmyslu tom psáti a jiné látce místa ujímati. Až posud přihlásili se:

J. V. Heinz, Denver, Colo.
F. Trla, Alleghany City, Pa.
Jos. Novotný, Mantador, N Dak.
Ant. Vejvoda, Alleghany C'y. Pa.
John Polanský, Davenport, Ia.
Frank Focher, Pueblo, Colo.
Vinc. Focher, „ „
John Ceplecha, Geranium, Neb.
Vaclav Kadlec, Wilber, Neb.
Jan Čech, Globeville, Colo.
Vác. Věneček, Denver, Colo.
Jan Volheinz, West Hoboken, N.J.
Vil. Doležálek, „ „ „
Kar. Kříváček, „ „ „
Fr. Novák, 16 Nutt Court, Chicago, Ill.
Ant. Blecha, Howells, Colfax Co., Neb.
D. L. Nožička, Atkinson, Neb.

"Slovenska Sloga," srbský list v Turn-Severině, zaznamenávajíc, že královna Natalie vrátí se do Srbska, sděluje, co se proslýchá o podmínkách, které si matka krále Alexandra položila. Chce, aby skupština zvláštním zákonem pro vždy zabránila Milanovi vstup do Srbska a aby také její pobyt a práva v zemi regulovala zvláštním zákonem, čemuž, jak myslíme má se rozuměti tak, že by Natalie stala se spoluvladařkou vedle svého syna. Zmíněný list dále zaznamenává jako pověst, že královna Natalie protivila se ženitbě svého syna s německou princeznou a dodává: Bude-li to vše pravda, můžeme se radovati z jednání královny Natalie, neboť v tom případě našla cestu, kterou se bere srbský národ.

Může vám podobně prospěti.

Pan Fred Miller z Irving, Ill., píše, že měl těžkou nemoc ledvin po mnoho roků, s prudkými bolestmi v zádech, což i na měchýř účinkovalo. Zkoušel mnoho tak zvaných léků proti nemocem ledvin, ale bez účinku. As před rokem počal užívati Electric Bitters a hned bylo mu uleveno. Electric Bitters zvláště hodí se k léčení ledvinových a jaterních nemocí a často poskytne okamžité úlevy. Jediná zkouška vám to dosvědčí. Cena pouze 50c. za velikou lahev. K dostání v lékárně Goodman Drug Co., Omaha. (5

Dr. C. ROSEWATER,
Office: 222 v Bee budově,
mh 17. a Farnam ulice
Telefon 591.
Residence 563 již. 26. ul., bl. St. Marys
Telefon 1617
OMAHA - - NEB.
Mluví česky.

Nejstarší a nejzkušenější
český právník
V NEBRASCE
jest
FR. DOLEŽAL
VE FREMONT, NEB.
Posbírá rehotaá ve všech případech soudních, v kterékoliv části státu a v jakémkoliv soudě soudu poradce v jakémkoliv případě. Při sestěhlé práce soudní zajišťuje dobré výsledky.
Adresujte: (48—
FRICK & DOLEŽAL.
Fremont., Nebr.

Dr. Jos. Simeček,
český lékař a ranhojič
VE WILBER, NEB.
Graduovaný na Rush Medical College v Chicagu.
Ordinuje ve Wehnově lékárně ve Wilber každodenně.
Veškery choroby jakož i chirurgické operace léčí se moderním a za nejlepší uznaným spůsobem. Krajané z odlehlých míst mohou poradit se dopisem. 22-3m

Dr. E. Holovtchiner
CESKY LÉKAŘ.
Office na rohu 15. a Howard ul., Shecy's Block, čís. dveří 210.
OMAHA - - - NEBR.
Čís. telefonu 1438.
písemně k nalezení od 10 do 12 ráno, od 2—4 odpol. a od 7—8 večer
Obydlí v čísle 1619 Center ulice
Telefon v obydlí 1674.

ZE STARÉVLASTI.
JUDr. JOS. SCHEINER,
advokát
Praha, - - Václavské nám.
Odporučuje se krajanům svým americkým ku obstarávání *právních záležitostí jejich ve staré vlasti*, zejména vymáhání pohledávek, pozůstalostních podílů atd. 17-3m
Spojení s Nebraskou ochotně obstarává J. Rosický, Omaha, Neb.

FR. J. NOVÁK,
HUMBOLDT, NEB.
pojišťující, pozemkový a přeplavní jednatel.
VEŘEJNÝ NOTÁŘ.
Zásilkám peněz do Evropy, jakož i vymáhání dědictví věnuje zvláštní pozornost.
Jednatel New York Life Insurance Co.
17-6m

JOS. F. FUERTH
v Marshalltown, Iowa,
OBCHODNI A POZEMKOVY JEDNATEL.
Dovoluje si krajanům svým oznámiti, že má na prodej i na výměnu značný počet pozemků, jakož i rozličného zboží. Všechny dopisy zodpovídány česky.
JOS. J. FUERTH,
44m3 Marshalltown, Ia.

YES YOU WANT A FARM IN THE WEST.
Well, the new paper issued by the CHICAGO, ROCK ISLAND & PACIFIC R. R. CALLED THE WESTERN SETTLER tells all about it and will be sent FREE. Address JOHN SEARLES, Gen. Ticket and Passenger Agent, Chicago, Rock Island and Pacific Railroad, Chicago, Ill.

Dráha s pohovkovými vozy DO TEXAS.
THE MKT AND T MISSOURI KANSAS & TEXAS RAILWAY OF TEXAS
Wagnerovy Buffetové Spací Vozy
a
VOLNÉ POHOVKOVÉ VOZY
na všech vlacích.
Nejlepší dráha do všech míst
Kansas, Indianském území, Texas, Mexiku a na Tichomořském pobřeží
Jde přímo do
Denison, Sherman, Greenville,
Dallas, Ft. Worth, Hillsboro,
Waxahachie, Waco, Temple,
Belton, Taylor, Gainesville,
Lockhart, Henrietta, San Marcos,
La Grange, Denton, Alvarado,
HOUSTON, GALVESTON, AUSTIN A SAN ANTONIO.

Kupte si
PŘEPLAVNÍ LÍSTKY
DO ANEBO Z ČECH
ZA NEJLEVNĚJŠÍ CENY
— OD —
J. J. HAVELKY
vrchního přeplavního jednatele:
$58
z Chicaga do Prahy a nazpět.
Z Prahy do Chicago .....
Z Plzně " " .....
Z Písku " " .....
Z Kutné Hory " " .....
Z Pardubic " " .....
} $31.25
Kdo chce vědětí co dělá jízda do některého místa za Chicagem, ať připočte jízdné z toho místa do Chicaga.

POJIŠTĚNÍ PROTI OHNI
za nejlevnější poplatek.
Písárna otevřena v neděli od 8. do 11 h. ráno.
Adresa poštovní: J. J. Havelka,
Room No. 34. 144 E. Van Buren st.
Chicago, Ills.
Lake Shore & Michigan Southern, R. R. Depot. Room 34.

Navštívíte Omahu?
Jest-li ano, neopomeňte zastaviti se u prostřed Prahy u starého známého
J. Ondráčka,
1332 již. 13. ul.
který má pro vás vždy nejlepší Omažský ágr, importované kořalky i vína všeho druhu, jakož i dobré doutníky.
Moje importovaná gránská jest jediná toho druhu ve městě
Zastavte se u mně a přesvědčte se
41..1r

Do Saunders a okolních okresů!
Rolníci, jenž přejí si učiniti půjčku na farmě aneb pozemky na nejlevnější možné úroky, pojistiti majetek u spolehlivých společností, koupiti nebo prodat farmu, přeplavní lístky do Čech neb nazpět, vymana dědictví ve v e aneb potřebují-li práce notářské druhu kterékoli, nechť s důvěrou obrátí se na
ALOIS J. KUDRNU
V PRVNÍM NÁRODNÍM BANKU
VE WAHOO. - NEBR.

SEVERUV
Olej sv. Gottharda
zahání boule, reumatismus, dnu, píchání u žeber, bolesti na prsou a v zádech, suché lámání, ústřely, záněty a všechny bolesti revmatické a neuralgické. **Jest to nejlepší mazání. Cena 50 ctů.**
Na prodej ve všech lékárnách.
Kdo chce
úplně vyléčiti revmatismus,
bolesti v zádech, strnulosť a stuhlosť údů, nechť natírá se **Severovým Olejem sv. Gottharda a užívá**
Severův Lék
proti revmatismu
za $1.00.